

su 25.2.2018

kirjaamo@okv.fi

Kantelu oikeuskanslerille vala-asetuksen muuttamisen esittelystä

Viranomainen, jonka menettelyä arvostelen: Hallitussihteeri **Jennimari Huovinen** oikeusministeriöstä.

Toimenpide, jota pidän virheellisenä: Valtioneuvosto hyväksyi yleisistunnossaan 19.12.2017 valtioneuvoston asetuksen virkavalasta ja virkavakuutuksesta sekä tuomarinvälästä ja tuomarinvakuutuksesta annetun asetuksen ("vala-asetuksen") muuttamisesta. Tässä 1.1.2018 voimaan tullessa asetuksessa (1026/2017) kumottiin vala-asetuksen säännös, että keskusviraston pääjohtaja ja maaherra ryhtyessään hoitamaan virkaansa vannovat tuomarinvälän tai antavat tuomarinvakuutuksen valtioneuvoston yleisistunnossa. Sen sijaan muutetun 2 §:n mukaan näiden virkamiesten tulee muiden joko yksin tai kollegiaalisessa menettelyssä hallintolainkäyttöön kuuluvia asioita ratkaisevien lailla virkaansa tai tehtävänsä ryhtyessään antaa tuomarinvakuutus asianomaisessa virastossa tai siinä toimielimessä, jossa henkilö osallistuu hallintolainkäyttöasioiden ratkaisemiseen. Ottaen huomioon, että tuomarinvälästä on luovuttu, tämä keskusviraston pääjohtajan ja maaherran vakuutuksenantopaikan alentaminen oli uudessa asetuksessa toinen niistä kahdesta muutoksesta, jotka olisi voitu jättää toteuttamatta ja jotka siinä mielessä olivat ainoat sisällykselliset muutokset. Kuitenkin asetuksen esittelijän, hallitussihteeri Jennimari Huovisen (OM) laatima muistio (11.12.2017; OM 14/31/2017) vaikenee tästä keskusviraston pääjohtajaa ja maaherraa koskevasta muutoksesta, vaikka tämä muutos olisi nimenomaan ollut erityisesti mainittava ja perusteltava, kuten oli mainittu ja perusteltu kahdesta sisällöllisestä muutoksesta toinen. Mielestäni tämä muutoksesta vaikeneminen muistiossa merkitsee, että tarkoituksena ei oikeasti ollut keskusviraston pääjohtajan ja maaherran aseman muutos epäsymmetriseksi siihen nähden, että vala-asetuksen mukaan nämä virkamiehet ryhtyessään hoitamaan virkaansa edelleenkin vannovat virkavalan tai antavat virkavakuutuksen valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtioneuvosto tuli täten vahingossa säätäneeksi asetuksen väärässä muodossa esittelijän virheellistä huolimattomuutta.

Miksi kuvaamani toiminta on mielestäni virheellistä?

a) Tapahtumat. Keskusviraston pääjohtajaa ja maaherraa koskeva muutos asetuksessa ei voinut olla tarkoituksellinen, sillä muutoin muutosta olisi muistiossa korostettu ja se olisi perusteltu. Mahdollinen yritys perustella muutos nyt jälkikäteen ei olisi uskottava, vaan kyseessä olisi esittelijän virheellisen huolimattomuuden peittäminen.

Toinen yllä mainitsemani sisällyksellinen muutos oli se, että valan vannomis- ja vakuutuksen antamisvelvollisuuden täyttämistä koskevasta 13 §:stä poistettiin maininnat tuomarivalan vannomisesta sekä tuomarinvakuutuksen tai tuomarinvakuutusta vastaavan vakuutuksen antamisesta. Muistio antoi tälle selkeän selvityksen ja perustelun, että vakiintuneena käytäntönä on, että kerran annettua tuomarinvakuutusta tai sitä vastaavaa vakuutusta ei tarvitse uusida, ja että erityistä säännöstä tästä ei ole tarpeen säilyttää.

Vala-asetuksen 2 § olisi mielestäni tullut säätää seuraavassa kursiivilla lisäämäni kolmannen momentin sisältävässä muodossa:

”2 § Tuomarinvakuutus

Tuomioistuinten jäsenten lisäksi velvollinen antamaan tuomarinvakuutuksen ryhtyessään hoitamaan virkaansa tai tehtäväänsä on se, joka yksin tai kollegiaalisessa menettelyssä ratkaisee hallintolainkäyttöön kuuluvia asioita.

Vakuutus annetaan asianomaisessa virastossa tai siinä toimielimessä, jossa henkilö osallistuu hallintolainkäyttöasioiden ratkaisemiseen.

Keskusviraston pääjohtaja ja maaherra antavat vakuutuksen kuitenkin valtioneuvoston yleisistunnossa.”

Vertailun vuoksi esitän seuraavassa asianomaiset kaksi vala-asetuksen 1.1.2018 saakka voimassa ollutta pykälää:

”2 § Tuomarivala ja tuomarinvakuutus

Tuomioistuinten jäsenten lisäksi velvollinen vannomaan tuomarivalan tai antamaan tuomarinvakuutuksen ryhtyessään hoitamaan virkaansa tai tehtäväänsä on se, joka yksin tai kollegiaalisessa menettelyssä ratkaisee hallintolainkäyttöön kuuluvia asioita.”

”9 § Tuomarivalan vannominen ja tuomarinvakuutuksen antaminen

Tuomarivalan vannoo tai tuomarinvakuutuksen antaa:

1) tuomioistuimen jäsen asianomaisessa tuomioistuimessa, jollei toisin ole säädetty;

2) keskusviraston pääjohtaja ja maaherra valtioneuvoston yleisistunnossa;

3) muu 2 §:n 1 kohdassa velvoitettu asianomaisessa virastossa tai siinä toimielimessä, jossa hän osallistuu hallintolainkäyttöasioiden ratkaisemiseen.”

Tässä 2 §:n 1 kohta viittaa vala-asetuksen muuttamisesta annettuun asetukseen (953/1993) eli siis 2 §:n ”se, joka” -määritteeseen. Totean, että 9 §:n 2 ja 3 kohdat yhdessä osoittavat, että myös keskusviraston pääjohtaja ja maaherra ovat ”se, joka” -määritteen piiriin kuuluvia virkamiehiä.

Asetuksessa (1026/2017) teknisesti ottaen ensin kumottiin tarpeettomana 9 §:n 1 kohta ja sitten siirrettiin 9 §:n 3 kohta 2 §:n 2 momentiksi ennen

kuin 9 § kumottiin kokonaan. Siirroksessa vaivihkaa vaiettiin 9 §:n 3 kohdan sanasta ”muu” ja ohitettiin 9 §:n 2 kohta. Tämä oli tarkoittamani virhe.

Halusin yllä virheen korjauksessani käyttää 2 §:n muotoilussa kätevyys-
den vuoksi kirjoitustapaa ”kuitenkin”, jota oli käytetty jo virkavalan ja tuomarivalan vannomisesta annetun sittemmin kumotun asetuksen (214/1964) 4 §:ssä, sen sijaan, että olisin säilyttänyt 9 §:n 2 ja 3 kohtien järjestyksen ja ”muu”-sanana, mikä olisi ollut epätaloudellisempaa.

Muistiossa 2 §:n *Tuomarinvakuutus* yksityiskohtaiset perustelut alkavat seuraavasti: ”Pykälässä säädetään hallintolainkäyttöasioita ratkaisevien velvollisuudesta antaa tuomarinvala tai tuomarinvakuutus. Tämä velvollisuus koskee esimerkiksi hallinto-oikeudellisia muutoksenhakuasioita ratkaiseviin lautakuntiin kuuluvia.” Tässä sanan ”esimerkiksi” käyttö ei paljasta lukijalle, että velvollisuus koskee myös keskusviraston pääjohtajaa ja maaherraa.

Muistiossa 2 §:n yksityiskohtaiset perustelut sisältävät myös seuraavan: ”Pykälän 2 *momentin* mukaan vakuutus annettaisiin siinä virastossa tai toimielimessä, jossa henkilö osallistuu hallintolainkäyttöasioiden ratkaisemiseen. Säännös vastaa nykyistä vala-asetuksen 9 §:n 1 momentin 3 kohtaa, joka kumottaisiin.” Tässä perustelussa siis vaiettiin 9 §:n [ainoan momentin] 2 kohdasta.

Lainaan muistiosta 9 §:n yksityiskohtaiset perustelut kokonaan: ”Pykälä kumottaisiin tarpeettomana. Tuomarinvakuutuksen antamisesta säädetään tuomioistuinlain 1 luvun 7 §:ssä. Edellä todetulla tavalla voimassa oleva säännös hallintolainkäyttöasioiden ratkaisemiseen muissa viranomaisissa kuin tuomioistuimissa osallistuvien antamasta vakuutuksesta siirrettäisiin 2 §:n 2 momenttiin.” Mutta tässä tarkoitettu edellä todettu tapa vaikenä 9 §:n 2 kohdasta.

Asetusehdotuksen ja muistion lukijalla ei välttämättä ollut kirkaana muistissaan 9 §:n 2 kohtaa keskusviraston pääjohtajan ja maaherran erikoisasemasta tuomarinvakuutuksen antajana valtioneuvoston yleisistunnossa. Niin ei siis välttämättä ollut muistion laatijallakaan. Lopputuloksena asetuksesta tuli sellainen, mitä ei lukija ehkä odottanut.

Muistuu mieleeni, mitä kerran vastaväittäjänä sanoin (ansiokasta) matematiikan väitöskirjaansa puolustavalle erään ilman todistusta esitetyn pienen väittämän hiukan virheellisestä muotoilusta: ”Se, mikä jäi todistamatta, jäi ilmeisesti myös ajattelematta.” Siis perusteluista toimiminen saattaa tuottaa väärän tuloksen.

Muistion luku 6 *Asian valmistelu ja lausunnot* alkaa seuraavasti: ”Asetusehdotukset on valmisteltu oikeusministeriön oikeushallinto-osastolla ja tarkastettu lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä.” Esittelijä on kuitenkin itse vastuussa esittelemästään asiasta, ja nimenomaan myös niille, joille asian esittelee. Tämän jälkeen luvussa puhutaan lausunnoista hallituksen

esityksestä (HE 270/2016 vp) ja sen liitteinä olleista asetusluonnoksista, mutta asetusluonnos vala-asetuksen muuttamisesta ei ollut niiden joukossa. Lausuntokierrosta tästä asetuksesta ei siis järjestetty.

Odotin itse turhaan julkista lausuntopyyntöä luonnoksesta asetukseksi vala-asetuksen muuttamisesta. Sellainen olisi voinut tulla milloin vain sen jälkeen, kun tasavallan presidentti vahvisti 14.12.2017 lain tuomioistuinlain muuttamisesta (EV 126/2017 vp jo 22.11.2017), sillä tässä laissa (860/2017) lisättiin tuomioistuinlain 19 luvun 6 §:n *Kansliahenkilöstön toimivalta* 4 momentiksi tuomarin vakuutusta vastaavaa vakuutusta koskevat säännökset vala-asetuksesta. En valitettavasti huomannut katsoa muualtakaan asetuksen kohtalosta. Siksi pääsin perille siitä vasta lähes kaksi kuukautta myöhässä, valtioneuvoston yleisistunnon 12.2.2018 päätösten kautta. Vala-asetuksen muuttaminen oli jo ehtinyt voimaan. Mutta siksi minun onkin nyt kiirehtiminen tässä asiassani.

Kyseinen lisäys tuomioistuinlakiin tarvittiin, sillä se oli jäänyt epähuomiossa tekemättä tuomioistuinlakia säädettäessä (HE 270/2016 vp, yksityiskohtaiset perustelut). Yhdistyksemme lausuntoa tuomioistuinlain valmistelun tiimoilta laatiessani huomioni kyllä kiinnittyi siihen outoon seikkaan, että vaikka tuomarinvakuutus tuli perustuslain säännöstasovaatimuksen tähden itse tuomioistuinlakiin (673/25.8.2016), niin tuomarinvakuutusta vastaava vakuutus jäi vala-asetukseen. Mutta pyrin vain varmistamaan, että tuomarinvakuutukseen tulee kieliopillisesti ja asiallisesti oikea taivutuspäätteinen muoto ”kunniani”, kun taas tuomarinvakuutusta vastaavassa vakuutuksessa tämä seikka oli valmiiksi kunnossa. Tämän muistelun tahdoin kertoa, sillä se osoittaa toisaalta, että lainvalmistelija voi todellakin olla tarkkaamaton, ja toisaalta, että lainsäädäntöehdotuksia lukeva maallikko, kuten minä, tai poliitikko, kuten ministerit, ei välttämättä pysty ponnistautumaan ja puuttamaan harhaanjohtavaan valmisteluun. Niinpä, jos olisin saanut aikaiseksi kysymyksen tai huomautuksen tuomarinvakuutusta vastaavasta vakuutuksesta, vala-asetuksen muuttaminen olisi ehtinyt voimaan jo 1.1.2017. Mutta näistä samoista syistä vala-asetuksen muuttaminen tapahtui sitten virheellisessä muodossa.

b) Seuraukset. Siitä, että keskusviraston pääjohtajan ja maaherran asema muuttuu mielestäni virheellisellä tavalla syntyneellä vala-asetuksen muuttamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (1026/2017), saattaa olla ikävät seuraukset.

Käsittääkseni vala-asetuksen 1 §:ssä mainituista virkamiehistä ainoastaan keskusviraston pääjohtaja ja maaherra ovat vala-asetuksen 2 §:n nojalla velvollisia antamaan tuomarinvakuutuksen ryhtyessään hoitamaan virkaansa. Mutta saatan erehtyäkin. Oletan kuitenkin tämän.

Keskusviraston pääjohtaja antaisi siis tuomarinvakuutuksen virastossaan. Keskusvirastona kaiketi pidetään monta sellaistaakin elintä, joka ei nimessään kannata tätä sanaa. Maaherra on virkanimikkeenä enää vain Ahvenanmaan valtionviraston päälliköllä, ja maaherra antaisi siis tuomarinvakuutuksen Ahvenanmaan valtionvirastossa. Tässä ei sinänä olisi ongelmaa. Outoa se silti olisi, sillä nämä virkamiehet edelleenkin vannoisivat virkavalan tai antaisivat virkavakuutuksen valtioneuvoston yleisistunnossa. Mutta sekään ei sinänsä olisi ongelma.

Ongelma on siinä, että keskusviraston pääjohtajan ja maaherran aseman muutoksella on vahingossa tullut ratkaistuksi tai on jopa saatettu tieteen haluta ratkaista toinen ongelma, mutta väärällä tavalla. Tarkoittamani ongelma syntyi 1.1.2017, jolloin tuomarINVALASTA luovuttiin. Sen jälkeen keskusviraston pääjohtaja ja maaherra ryhtyessään hoitamaan virkaansa oli velvollinen vannomaan virkavalan tai antamaan virkavakuutuksen sekä antamaan tuomarinvakuutuksen samassa tilaisuudessa valtioneuvoston yleisistunnossa. Valtioneuvoston jäsenten osalta virkavalan ja tuomarinvakuutuksen absurdi yhdistelmä kutsui valtioneuvoston kanslia ”varsin erikoiseksi” lausunnossaan 12.6.2017 kantelustani, jonka tein oikeuskanslerille kolmen ministerin 5.5.2017 vannonasta tuomarINVALASTA. Neljäskin ministeri menetteli samoin 10.7.2017, jolloin siitä jälleen kantelin oikeuskanslerille. Noiden neljän ministerin vala-asetukseen vedonnut menettely oli ovela, mutta ei esimerkillinen, sillä se ei olisi voinut jatkua apulaisoikeuskanslerin päätöksen 11.7.2017 jälkeen. Apulaisoikeuskanslerin päätöksen johdosta valtioneuvoston kanslia on ryhtynyt hankkeeseen (Vnk016:00/2017) valtioneuvostolain muuttamiseksi korvaamaan valtioneuvoston jäsenten asetukseen perustuva velvollisuus vannota virka- ja tuomarINVALASTA tai antaa vastaavat vakuutukset. Hankkeen omistajaksi ja esittelijäksi on 13.12.2017 alkaneeksi toimikaudeksi nimitetty lainsäädäntöneuvos Sanna Helopuro (Vnk). Hallituksen esitys on tarkoitus antaa arviolta viikolla 15 eli siis torstaina 12.4.2018. Nyt siirtämällä keskusviraston pääjohtajan ja maaherran tuomarinvakuutuksen antaminen pois valtioneuvoston yleisistunnosta on näiden virkamiesten osalta tästä ongelmasta päästy 1.1.2018 alkaen. Mutta ratkaisutapa on väärä. Asiattomana hintana on ollut keskusviraston pääjohtajan ja maaherran omituinen ja epälooginen, mielestäni vahingossa tai harhauttamalla tapahtunut arvonalennus. Oikea tapa ratkaista ”varsin erikoisen” tilanteen absurdus on luopua virkavalasta.

En siis osaa sanoa, onko muita vala-asetuksen 1 §:ssä tarkoitettuja virkamiehiä, joita 2 § velvoittaa. Jos on, en kuitenkaan osaa sanoa, onko tällaisen virkamiehen tällöin vannottava virkavala tai annettava virkavakuutus sekä annettava tuomarinvakuutus samassa tilaisuudessa. En tunne riittävän tarkasti hallintolainkäyttöasioiden ratkaisemisen luonnetta. Mutta saattaisi siis olla virkamiehiä, jotka olisivat edelleen ”varsin erikoisen” valinnan edessä. Jo-

ka tapauksessa tällaisiin virkamiehiin kohdistuisi nimitystilanteessa pienempi julkinen mielenkiinto kuin keskusviraston pääjohtajaan ja maaherraan, joita nimittämisen tähden on tavattu tiedotusvälineissä haastatella.

Virkavalan poistamiseksi olisi valtion virkamieslain 70 §:ää muutettava ja siihen nostettava vala-asetuksesta vähintäänkin virkavakuutuksen kaava perustuslain 80 §:n säännösten sovaatimuksen tähden. Kaiketi paljon muutakin olisi vala-asetuksesta nostettava lakien tasolle, jos ottaa tuomioistuinlain malliksi.

Virkavalasta luopuminen olisi johdonmukainen jatko oikeusministeriön kahteen suureen lakihankkeeseen sisällyneille todistajanvalasta ja tuomarinvalasta luopumiselle. Todistajan (ja asiantuntijan) valasta luopumista perusteltiin erityisesti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuilla. Virkavalasta luopuminen vaatisi valtiovaraministeriön nimenomaisen lakihankkeen, jollaista ei ole vielä kuulunut.

Yhdistyksemme Pääkaupunkiseudun ateistit ry pyrkii toimimaan virkavalasta luopumisen puolesta.

Se, että henkilö valintansa mukaan vannoo virkavalan ja tämän jälkeen, kun — korrektisti toimien — Raamattu on ensin korjattu pois pöydältä, antaa tuomarinvakuutuksen samassa tilaisuudessa, on sellainen absurdi seikka, että se toimii itsessään virkavalasta luopumisen puolesta.

Neljän ministerin ovela menettely tällaisen absurdiuden välttämiseksi yllätti kahdesti minut täysin, mutta ei onneksi vailla jälkikäteistä kielteistä julkisuutta (*STT* ja *Turun Sanomat* 12.7.2017, *Helsingin Sanomat* 26.7.2017). Viides ministeri joutui 12.2.2018 sitten kohtaamaan totuuden, kuten edellisen päivän *Helsingin Sanomat* hänen haastattelussaan kertoi: ”Sen [nimityksensä] jälkeen ministeri vannoo virkavalan ja antaa tuomarinvakuutuksen.” Lukija kaiketi ihmetteli outoa yhdistelmää ja lainsäädännön ilmeisestikin keskeneräistä tilaa. Joka tapauksessa yhdistyksemme järjesti Senaatintorilla mielenosoituksen tunnuksella ”Varsin erikoista!” virkavalasta luopumiseksi sen aikana, kun viereisessä valtioneuvoston linnassa oli käynnissä absurdi näytelmä. Oli mielenosoituksemmekin sikäli absurdi, että meitä oli vain kaksi. Tai oikeastaan torille onneksi aurattu lumikasa tahtoi myös osallistua ja kantaa kylttejämme. Hullutteleville mielenilmaisuille olisikin paikkansa.

Vala-asetukseen tehty muutos poistaa kyseisen absurdiuden keskusviraston ja maaherran nimitysten yhteydestä (mutta toisaalta Ahvenanmaan maaherran nimittää tasavallan presidentti, ei valtioneuvosto). Muutos toimii siis virkavalaa säilyttävästi. Tätä yhdistyksemme vastustaa, ja siksikin tahdon puuttua esittelymuistion harhauttavaan vaikenemiseen keskusviraston pääjohtajasta ja maaherrasta. Tehty muutos yllätti minut, kuten neljän ministerin toiminta oli minut yllättänyt, enkä voi olla sulkea pois sitäkään ajatusta, että tuo harhauttava vaikeneminen oli tarkoituksellista toimintaa virkavalan

puolesta. Sellaista perustelua vain ei olisi voitu muistioon kirjoittaa.

Vahinko väärästä esittelystä ei välttämättä rajoitu tähän. Nyt nimittäin valtioneuvoston kanslia saattaisi esittää valtioneuvostolakia muutettavaksi niin, että valtioneuvoston jäsenen on ennen tehtävään ryhtymistään vannottava erityinen uusi valtioneuvoston jäsenen vala tai annettava vastaava valtioneuvoston jäsenen vakuutus valtioneuvoston yleisistunnossa. Tällainen valtioneuvoston jäsenen vala muodostettaisiin vaikkapa virkavalaa ja tuomarinvalaa sopivasti yhdistelemällä. Viime aikoina on laadittu poliisin eettinen vala ja opettajien Comeniuksen vala, jotka molemmat ovat kuitenkin sekulaareja eivätkä tietenkään kuulu lainsäädäntöön. Ehkä kuitenkin uuden uskonnollisen valan luomiseen löytyisi tekijöitä. Uudella valtioneuvoston jäsenen valalla pelastettaisiin valtioneuvoston jäsenet absurdin valinnan eteen joutumiselta. Samalla virkavalan vaihtoehto voitaisiin säilyttää niille muille, joilla on nykyisin oikeus vanna virkavala. Näitäkään ei silloin tarvitsisi asettaa absurdin virkavalan vannomisen ja tuomarinvakuutuksen yhdistelmän valinnan eteen — tai ainakin tämä yhdistelmä jakautuisi eriaikaisiin, eri tiloissa tapahtuviin toimintoihin. Nimittäin näitä muita absurdilta tilanteelta pelastettavia olivat vain — jos en siis erehdy — keskusviraston pääjohtaja ja maaherra, joita koskeva tarvittava vala-asetuksen muutos livahti jo voimaan.

Tämän kanteluni perimmäinen tarkoitus on, että keskusviraston pääjohtajaa ja maaherraa koskevat muutokset vala-asetuksessa peruutetaan. Jos silloin haluttaisiin säilyttää virkavala mahdollisimman laajalti ilman, että ketään saatettaisiin virkavalan vannomiseen ja tuomarinvakuutuksen antamiseen peräkkäin samassa tilaisuudessa, olisi ensinnä säädettävä valtioneuvoston jäsenen vala ja valtioneuvoston jäsenen vakuutus. Mutta silloin olisi samalla säädettävä, että keskusviraston pääjohtaja ja maaherra ryhtyessään hoitamaan virkaansa vannovat valtioneuvoston jäsenen valan tai antavat valtioneuvoston jäsenen vakuutuksen valtioneuvoston yleisistunnossa, sillä tuskin haluttaisiin säätää vain näitä virkamiehiä koskevaa omaa valaansa ja vakuutustansa. Olisi kuitenkin naurettavaa, jos keskusviraston pääjohtaja siten vannoi valtioneuvoston jäsenen valan, eikä se siksi voisi toteutua. Täten vala-asetuksen muuttaminen siten, kuin se tapahtui, saattaa olla arvaamattoman haitallista uskonnollisista valoista luopumisen kannalta: virkavala saatettaisiin säilyttää ja uusi valtioneuvoston jäsenen vala luoda.

Helsingin Sanomat julkaisi 2.8.2017 mielipidekirjoitukseni ”Kaikista ministerien valoista luovuttava”, jossa irvailin uudesta valtioneuvoston jäsenen valasta, jonka olisi tullut naurettavasti koskea myös pääjohtajaa ja maaherraa. Mutta nyt näyttää siis siltä, että minut olisi jälleen mahdollista yllättää epämiellyttävästi nappaamalla juuri omasta kirjoituksestani tuo torjumani ajatus ja toteuttamalla se. Oleellisena osana siinä olisi vala-asetuksen muutoksen (1026/2017) harhauttava esittely valtioneuvoston yleisistunnossa.

Kansalaisyhteydenotoni. Lähetin näistä asioista hallitussihteeri Jennimari Huoviselle sähköpostiviestit 16.2, 17.2., 19.2. ja kootun pidemmän 20.2. (Hänelle 18.2. lähettämäni kaksi sähköpostiviestiäni myöskin vala-asioista olin tarkoittanut toiselle henkilölle, lainsäädäntöneuvos Sanna Helopurolle VNK:sta, kuten heti aamulla 19.2. kiirehdin kertomaan, ja jolle koostin 19.2. niistä oman viestinsä, johon tuli 20.2. valaiseva vastaus.) Sain 21.2.2018 Jennimari Huoviselta ystävällisten terveisten kera seuraavan viestin: ”Yhteydenottonne ovat saapuneet ja kirjattu oikeusministeriössä. Niitä käsitellään asia-numerolla OM 70/911/2018. Kansalaisyhteydenotot käsitellään saapumisjärjestyksessä ja niihin vastataan mahdollisimman pian.”

Mutta nuo sähköpostiviestini ja niiden käsittely kansalaisyhteydenottona ovat eri asia kuin tämä kanteluni. Olisin joka tapauksessa saattanut joutua laatimaan kantelun oikeusministeriöstä vastauksen saatuanikin. Aikaa ei myöskään ole tuhlettavaksi.

Toivon oikeuskanslerilta seuraavaa: Oikeuskanslerin on kerrottava hallitussihteeri Jennimari Huoviselle (OM), että vala-asetuksen (1183/1987) muuttamisesta annettu valtioneuvoston asetus (1026/19.12.2017) oli esitelty virheellisesti, koska esittelymuistiossa vaiettiin siitä, että vala-asetuksen kumottavaksi esitetyn 9 §:n 2 kohdan mukaan keskusviraston pääjohtaja ja maaherra [vannoo tuomarivalan tai] antaa tuomarinvakuutuksen nimenomaan valtioneuvoston yleisistunnossa, toisin kuin esitettiin säädettäväksi 2 §:ssä. Oikeuskanslerin on ratkaistava, oliko tämän virheellisyyden syy pelkkä huolimattomuus, eikä oikeasti keskusviraston pääjohtajan ja maaherran asemaa ollut tarkoitus muuttaa, vai oliko virheellisyyden syy se, että vaikeneminen oli tarkoituksellista, jotta keskusviraston pääjohtajan ja maaherran asema päästäisiin vaivihkaa muuttamaan siksi, että nämä virkamiehet eivät joutuisi tilanteeseen, jossa he valtioneuvoston yleisistunnossa ensin valintansa mukaisesti vannoisivat virkavalan ja sitten antaisivat tuomarinvakuutuksen.

Kantelija:

matematiikan dosentti Jouni Luukkainen
puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry [www.ateistit.fi]
Wallininkuja 2 C 53, 00530 HELSINKI
p. 045 2129 763; jouni.luukkainen@helsinki.fi

Tiedoksi kantelun kohteelle sekä vala-asetuksen asianosaisille:

Hallitussihteeri Jennimari Huovinen (OM), jennimari.huovinen@om.fi
Oikeusministeriön kirjaamo, oikeusministerio@om.fi
Lainsäädäntöneuvos Sanna Helopuro (VNK), sanna.helopuro@vnk.fi
Valtioneuvoston kanslian kirjaamo, kirjaamo@vnk.fi
Valtiovarainministeriön kirjaamo, valtiovarainministerio@vm.fi